

ӨЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

**«Інжілдік және шіркеулік-христиандық археология» пәні бойынша
қорытынды емтихан жүргізу бағдарламасы және әдістемелік
ұсыныстары**

**«8D02210 -Археология»
білім беру бағдарламасы**

Алматы 2025 жыл

Құрастырушы:

Ержанова А.Е. PhD докторы, аға оқытушы

(дайындалған - А.Ж.Т., лауазымы, дәрежесі және атағы)

«Інжілдік және шіркеулік-христиандық археология» пәні бойынша қорытынды емтихан жүргізу бағдарламасы және әдістемелік ұсыныстары институт мәжілісінде қаралып, ұсынылды «____» _____ 2025 ж., хаттама № _____

Кіріспе

Магистранттар «**Інжілдік және шіркеулік-христиандық археология**» пәні бойынша емтиханды жазбаша-офлайн форматта тапсырады.

Бағдарлама «Универ» жүйесіне жүктелді.

I. Қорытынды емтихан бағдарламасын өткізу тәртібі:

1. Емтихан жазбаша түрінде өткізіледі.
2. Емтиханның өтуін қадағалу бақылау камералар, оқытушылардың кезекшілігі арқылы жүзеге асады.
3. Емтихан сұрақтары «Универ» жүйесіне үш блокқа бөлу арқылы енгізіледі.

II. Қорытынды емтихан бағдарламасының регламенті:

1. Емтихан кесте бойынша өткізіледі.
2. Емтихан тапсыру ережесіне сай, магистрант емтиханға 30 минут қалғанда аудиторияда болуы керек.
3. Емтихан қабылдау ұзақтығы 2 сағат.

III. Қорытынды емтихан бағдарламасының ережелері:

1. Емтихан барысында магистрант ұялы телефон, оқулықтар, дәптер, құлаққап және т.б. бөгде заттарды ұстауға, өзімен бірге алып кіруге тыйым салынады. Сонымен қатар басқа студенттермен сөйлесуге, артық қимыл жасауға, артына қарауға болмайды. Емтихан барысын бейне бақылау арқылы мониторинг тобы бақылап отырады. Аталған ережелерді бұзу фактісі анықталса, студент емтиханнан шығарылады.

IV. Қорытынды емтихан бағдарламасының нәтижелері:

1. Студенттердің жазбаша жұмыстарын пән оқытушысы тексеріп, баллдарды «Универ» жүйесіне енгізеді.
2. Оқытушы барлық студенттердің баллдарын мұқият тексеріп, емтихан тізімдемесін «Универ» жүйесінде сақтайды.
3. «Универ» жүйесіндегі қорытынды тізімдемеге студенттердің баллдары 48 сағаттың ішінде қойылуы тиіс.
4. Емтихан нәтижелері бақылау камералардың нәтижелері негізінде қайта қаралуы мүмкін.
5. Егер студент емтихан тапсыру ережесін бұзса, студенттің емтихан нәтижелері жойылады.

Қорытынды емтихан 15 аптада алған білімнің нәтежиесі ретінде жазбаша түрде жүргізіледі. Төмендегі тақырыптар бойынша тапсырмалар беріледі:

Төмендегі тақырыптар бойынша тапсырмалар беріледі:

- 1 Кіріспе. Пәннің мақсаты мен міндеттері
- 2 Библиялық археологияның тарихы: негізгі кезеңдері мен бағыттары.
- 3 Дәстүрлі нанымдар, тәңіршілдік, маздеизм, манихейлік
- 4 Ескі өсиет археологиясы
- 5 Діннің алғашқы формалары
- 6 Тәңіршілдіктің негізгі қағидалары.
- 7 Оңтүстік Қазақстанда маздаизмнің пайда болуы және дамуы
- 8 Жаңа өсиет оқиғаларының тарихилығын растайтын археологиялық дәлелдер
- 9 20 ғ Шетелдік библиялық археологияның дамуы
- 10 Византии Христиан археологиясы
- 11 Христиандық рәміздер мен артефактілер
- 12 Жоғарғы Ертіс өңіріндегі будда монастырлары
- 13 Қазақстандағы VII-XIII ғғ. буддизм тарихының ерте кезеңі
- 14 Христиан дінінің ең көне ескерткіштері
- 15 Текелі стелласы мен Тамғалытас киелі орны

Оқу-әдістемелік қамтамасыз етілуі

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі:

- Байпаков К.М., Ерофеева И.В., Казизиов Е.С., Тернова Г.А. История религий в Казахстане (древность и средневековья). Алматы, 2018
- Байпаков К.М., Таймагамбетов Ж.К. Археология Казахстана, – А., 2011 2006
- Клейн Л.С. Археологическая типология. – Л., 1991.
- Теория и методы археологических исследований – Киев, 1982
- Щапова, Ю.Л.. Естественнаучные методы в археологии.- М., 1988
- Мартынов, А.И.. Методы археологического исследования.- М., 1989
- Dever, W. G. (2001). *What Did the Biblical Writers Know and When Did They Know It?* Eerdmans.
- Murphy-O'Connor, J. (2008). *The Holy Land: An Oxford Archaeological Guide from Earliest Times to 1700*. Oxford University Press.
- Finegan, J. (1992). *The Archeology of the New Testament: The Life of Jesus and the Beginning of the Early Church*. Princeton University Press.
- Meyers, E. M. (1997). *The Oxford Encyclopedia of Archaeology in the Near East*. Oxford University Press.
- Терновая Г.А. К проблеме истории, религии и жизненного уклада государства Кангюй в конце III-IV вв. // Проблемы истории филологии и культуры. РАН. М.; Магнитогорск; Новосибирск, 2014, № 1.
- Байпаков К. М., Ерофеева И. В., Казизов Е. С. Распространение тибетского буддизма в Восточном и Юго-Восточном Казахстане. XVII — середина XIX в. // История религий в Казахстане. Древность и Средневековье. Алматы : Service Press, 2018. С. 219–282.
- Восточный Туркестан и Монголия. История изучения в конце XIX — первой трети XX века. Т. IV. Материалы Русских Туркестанских экспедиций 1909–1910 и 1914–1915 гг. академика С. Ф. Ольденбурга / под общ. ред. М. Д. Бухарина, В. С. Мясникова, И. В. Тункиной. М. : Индрик, 2020. 656 с.
- Головчинер В. Д. Китайский Туркестан // Восточный Туркестан и Монголия. История изучения в конце XIX — первой трети XX века. Т. IV: Материалы Русских Туркестанских экспедиций 1909–1910 и 1914–1915 гг. академика С. Ф. Ольденбурга / под общ. ред. М. Д. Бухарина, В. С. Мясникова, И. В. Тункиной. М. : Индрик, 2020. С. 22–54.

Ресурстар:

Microsoft Office Word

Зерттеушілік инфрақұрылымы

«Археология, этнология және антропология» ғылыми-зерттеу орталығы – әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, Археология, этнология және музеология кафедрасы, 4-5 кабинет; ҚР ҒжЖБ министрлігі Ғылым комитеті «Ш.Ш.Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты», 3 қабат.

Мәліметтердің кәсіби ғылыми базасы

1.Интернет.

2.ПОЭК бөлімі.

Интернет-ресурстар

1.<http://elibrary.kaznu.kz/ru>.

univer.kaznu.kz.

2. faraibi_univesity

ЖИЫНТЫҚ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ
ОҚУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ
«Інжілдік және шіркеулік-христиандық археология» бойынша жазбаша тапсырмасы
(АБ 100%-дың-15%)

Критерий/ балл	ДЕСКРИПТОРЛАР				
	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық	«Қанағаттанарлықсыз»	
	13-15 %	10-12 %	6-9%	3-5%	0-2%
Курстың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну	"Өте жақсы" деген баға қазіргі інжілдік және шіркеулік-христиандық археологиясындағы жаңаша тұжырымдарды саралап, аудиторияда өткен сабақты толық меңгеріп, терең ғылыми тұжырым жасап, үш сұрақтың толық жауап жазу.	"Жақсы" деген баға барлық жауап толық, бірақ кейбір мәселелер қамтылмаған, қазіргі кездегі еліміздегі інжілдік және шіркеулік-христиандық археологиясының даму мәселелері көрсетілмеген, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінде қате жіберілген. Жауапта стилистикалық қателіктердің болуы, терминдердің дұрыс қолданылмауы мүмкін.	"Қанағаттанарлық" деген баға билетте ұсынылған сұрақтардың толық емес жариялануын қамтитын жауап үшін қойылады, негізгі ерекшеліктерді, үстіртін дәлелдейді, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінің бұзылуына жол береді, сұрақтардың мазмұнын ашпайды.	Қойылған сұрақтарға дұрыс жауап жазбай, қате дәлелдеу, дұрыс емес қорытынды жасау.	Негізгі ұғымдарды, теорияларды білмеу. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
Таңдалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану	Антропогенездің заманауи мәселелеріне қатысты сұрақтарды толық орындау, қойылған сұрақтардың мазмұнын ашу, курстың практикалық мәселелерін шешу.	Оқу тапсырмасын ішінара орындау, курстың практикалық міндеттерін толық аша алмау, ғылыми тұжырымдарды дұрыс жеткізе алмау.	Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер беріледі. практикалық Ұсынымдар маңыздылау емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз. Дәлелдер үстіртін қолданылады.	Тапсырманы шешудің ұтымсыз әдісі қолданылған, сұрақтар жалпылама жазылған, зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбаған, нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктер бар.	Сұрақпен жауаптың мазмұны сәйкес келмейді. Практикалық ұсынымдар мүлдем жоқ немесе өте төмен сапада. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
Таңдалған әдістеменің ұсынылған	Оқу тапсырмасын толық орындап,	Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4	Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы	Тапсырма өрескел қателіктермен	Тапсырма орындалмады, қойылған

практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі	қойылған сұраққа жан-жақты, дәлелді жауап беру, курстың практикалық мәселелерін шешу. Қарастырып отырған пәнге байланысты терминдерді қолдану, ғылыми тұжырымдар жасау.	дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім қателіктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жалпы деңгейіне әсер етпейді.	тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер, сондай-ақ практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлсіздіктердің болуы.	орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылған.	сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмады. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
---	--	---	--	---	--

Емтихан билеттері 3 сұрақтан тұрады. Дұрыс орындалған тапсырмалар үшін ең көбі-100 балл, оның ішінде бірінші сұраққа – 33 балл, екінші сұраққа-33 балл, үшінші сұраққа - 34 балл